

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

4. juli 2016

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 223 (Alm. del) af 6. april 2016 stillet efter ønske fra Anders Samuelsen (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvordan udviklingen i BNP ville have været siden 2008, hvis der ikke havde været nogen udvikling i de offentlige udgifter?

Svar

Dansk økonomi blev ramt af et kraftigt økonomisk tilbageslag i kølvandet på den globale finanskriser, der eskalerede i efteråret 2008. Realt BNP faldt med 5 pct. i 2009.

I 2009 og 2010 blev der gennemført markante finanspolitiske lempelser, som sammen med lave renter medvirkede til at understøtte dansk økonomi under tilbageslaget.

De store strukturelle overskud på de offentlige finanser i årene op til finanskrisen – på omkring 2 pct. af BNP – betød, at der var manøvrerum til de markante lempelser, som medvirkede til at holde hånden under aktivitet og beskæftigelse.

Lempelsen af finanspolitikken omfattede blandt andet en forøgelse af de offentlige investeringer i 2009 og 2010 samt lavere indkomstskatter i medfør af skattereformen i *Forårspakke 2.0*. Herudover steg det offentlige forbrug kraftigt i disse år.

Krisen og den lempelige finanspolitik svækkede de offentlige finanser. Den lempelige finanspolitik medførte et efterfølgende behov for konsolidering. Denne blev i hovedsagen aftalt i forbindelse med *Aftale om genopretning af dansk økonomi (2010)* og *Aftalen om reformpakke 2020 (2011)* som betød, at underskuddet på den strukturelle saldo kunne nedbringes frem mod målet om balance i 2020.

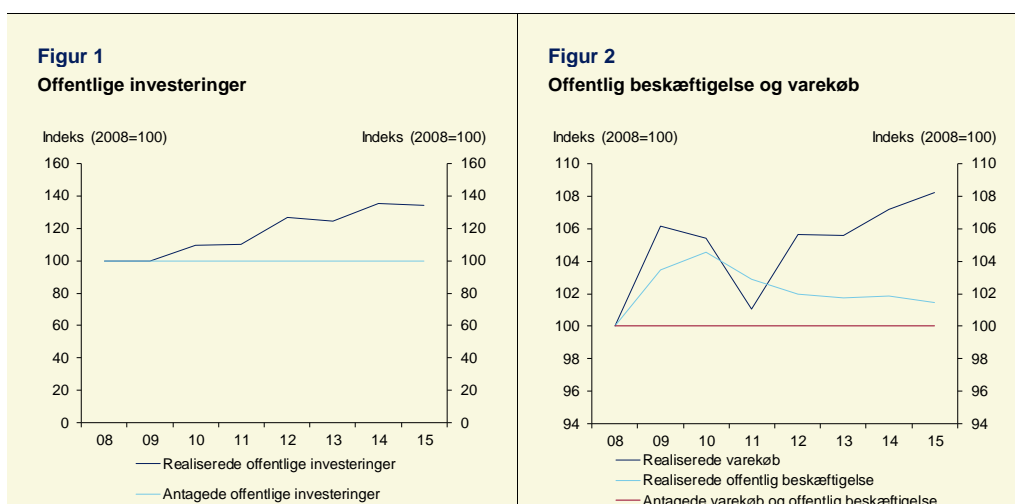
I 2012 blev finanspolitikken lempet i form af fremrykning af offentlige investeringer mv. i lyset af, at gældskrisen i Grækenland og andre euro-lande igen svækkede de internationale konjunkturer. I 2013 opfyldte Danmark EU-henstillingen og i 2016 overholdes grænsen i budgetloven med en vis margen.

Det er den overordnede vurdering, at lempelserne af finanspolitikken i årene efter finanskrisen har medvirket til at holde hånden under aktivitet og beskæftigelse.

Der spørges ovenfor til, hvordan dansk økonomi havde udviklet sig, hvis der var blevet ført en anden finanspolitik, hvor de offentlige udgifter havde været uændret over perioden. Det er lagt til grund for besvarelsen, at de i spørgsmålet nævnte offentlige udgifter omfatter de offentlige forbrugsudgifter og de offentlige investeringer, men ikke de offentlige udgifter til indkomstoverførsler.

Til belysning af BNP-udviklingen er der foretaget en beregning på ADAM-modellen, hvor det antages, at de offentlige udgifter til forbrug og investeringer fastholdes uændret på 2008-niveau i årene frem til 2015. I forhold til fastholdelsen af de offentlige forbrugsudgifter er det lagt til grund, at den offentlige beskæftigelse og det reale offentlige varekøb er uændret i årene 2008-2015.

I forhold til den faktiske udvikling betyder antagelserne, at de offentlige investeringer ville være 34 pct. lavere i 2015, mens de offentlige forbrugsudgifter samlet set ville være knap 3 pct. lavere i 2015 end det realiserede niveau, *jf. figur 1 og 2.*

Kilde: Egne beregninger og Danmarks Statistik.

Hvis finanspolitikken var lempet mindre som følger af de fastholdte offentlige udgifter, ville tilbageslaget i dansk økonomi have været dybere, og BNP ville ifølge beregningen være 1-1 ½ pct. lavere i årene frem mod 2015, *jf. tabel 1.* Dette ville have medført, at outputgabet – forskellen mellem den faktiske og den strukturelle produktion – ville have været større end det rent faktisk var.

Beregningen er behæftet med usikkerhed.

Tabel 1**Effekten på BNP relativt til den realiserede udvikling ved at fastholde det offentlige forbrug og investeringer på 2008-niveau**

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Varigt
Mindre lempelig finanspolitik								
BNP-niveau	-0,8	-1,4	-1,0	-1,4	-1,3	-1,4	-1,4	0,0

Anm.: Der er ikke taget højde for eventuelle effekter, som offentlige investeringer måtte have på den strukturelle vækst.

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks Adam-model.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister